

Porabje

TEDNIK SLOVENCEV NA MADŽARSKEM

Monošter, 9. januarja 2020 - Leto XXX, št. 2

stran 2

NA POHODU TREJ KRALOV OGROMNO LJUDI

KAK DOBRO, KA SMO BABEJ TAŠNI TELEFON DALI
stran 4-5

NEJ BIAUSTO DOMA
stran 8

Z MATERJO JE S KARAVLE GLEDALA...
stran 9

Budinci - Andovci

Na pohodu Trej kralov ogromno ljudi

Menda tudi sami organizatorji – člani KUD-a Budinci – niso upali, da se bo na letošnjem pohodu Trej kralov na pauti po dolaj in bregaj zbralo toliko pohodnikov. Registriralo se jih je več kot 350, toda po

Pohodnike so v Budincih pričakale res žive jaslice

naših ocenah nas je bilo okrog 400, saj se vsako leto najdejo tudi taki, ki se ne registrirajo. Kako prav je imel eden od po-

tudi s Štajerske in Koroške – so domačini pričakali z zanje značilnim gostoljubjem in seveda z živimi jaslicami, ki so letos bile res »žive«, saj je tudi Jezuščka uprizarjalo živo dete.

Pohodnike je pozdravil eden od glavnih organizatorjev pohoda *Vendel Žido, ml.*, ki je posebej izpostavil enega od pohodnikov, *Vilija Kutoša*, ki se je udeležil vseh pohodov med Budinci in Andovci. Vilija je društvo nagra-

dilo s pohodniško jakno, na katero so natisnili maskoto pohoda. Ob njem je bil omenjen tudi *Jože Rituper*, ki skrbi

kjer sta jih ob toplim obroku počakala in pozdravila predsednik Porabskega kulturnega in turističnega društva Andov-

Vili Kutoš, ki se je udeležil vseh pohodov med Budinci in Andovci

ci *Karel Holec* in slovenska generalna konzulka v Monoštru *Metka Lajnsček*. Karel Holec je izpostavil pomembnost čezmejnih pohodov, saj koraki pohodnikov naredijo najprej stezo, potem postane potka iz potke pot, ki povezuje, saj po njej pridejo ljudje dug do drugega. Pomembnost povezovanja med Porabjem in matično Slovenijo je izpostavila tudi *Metka Lajnsček*, ki je spodbujala pohodnike, naj pridejo čimvečkrat v Porabje in naj prinašajo k nam čimveč slovenskega duha.

Organizatorji so lahko zadovoljni z letošnjim pohodom,

Glavna organizatorja pohoda *Karči Holec* (z leve) in *Vendel Žido* (z desne) z generalno konzulko *Metko Lajnsček*

hodnikov, ki je med prijetnim klepetom omenil, da bi Goričko ponovno zaživelo, če bi se v te kraje vrnili vsi pohodniki z goričkimi koreninami.

Organizatorji so bili veseli, da je na pohod prišla tudi večja skupina pohodnikov iz Monoštra, člani DU iz Monoštra. Čeprav oni niso tako zvesti pohodniki, kar se je videlo tudi na njihovi opremi, so večinoma bili navdušeni. »Če bi ostala doma, bi sedela med štirimi stenami, zdaj pa uživam v lepi pokrajini na svežem zraku, pridem tudi naslednje leto,« je rekla ena od udeleženk iz Monoštra.

Pohodnike – ob domačih, prekmurskih jih je bilo veliko

Pohodniki na dvorišču Porabske domačije

za pohodniške izkaznice vseh pohodov po Goričkem.

Pohodniki so se ob lepem vremenu sprehodili najprej do bivše stražarnice, potem do Porabske domačije v Andovcih,

saj je malokje taka udeležba, kar se je zahvaliti predvsem dobri organizaciji in gostoljubju domačinov.

M. Sukič

Foto: S. Eöry in K. Holec

Kip medžugorske Marije tudi na Gornjem Seniku

Kip medžugorske Marije, ki je romal po župnijah soboške škofije, je prejšnji petek, 3. januarja, prispel tudi na Gornji Senik. Kot smo izvedeli pri sveti maši, se je to zgodilo na pobudo markovskega župnika *Dejana Horvata*, ki mesečno enkrat daruje sv. mašo na Gornjem Seniku. Kot je sam povedal, ko je gledal razpored romanja kipa po soboški škofiji, se mu je porodila ideja, da bi lahko kip medžugorske Marije bival nekaj ur tudi med porabskimi

Kip medžugorske Marije v gornjeseniški cerkvi, pri oltarju župnik *Vili Hribernik*

verniki, s katerimi je že tudi sam romal v Medžugorje. Ker je pri župniku *Tiborju Tóthu* naletel na pozitiven odziv, je kip Marije prispel na Gornji Senik prejšnji petek ob 17. uri, ko je mašo daroval dolenski župnik *Vili Hribernik*. Cerkev je bila polna, saj so ob domačih vernikih prišli tudi verniki iz ostalih porabskih vasi, celo iz sosednjih avstrijskih in slovenskih župnij.

V pridigi je župnik *Dejan Horvat* najprej prebral sporočilo Kra-

Verniki so prišli iz različnih krajev Porabja

ljice miru z 2. januarja 2020, v katerem prosi otroke, naj bodo njeni apostoli miru in naj se kot bratje in sestre ljubijo med seboj. Župnik *Horvat* je izpostavil, da se je Marija prikazala večinoma tam, kjer so bili ljudje v stiski, recimo v Fatimi v Lourdu, v Medžugorju, in to takrat, ko so ljudje najbolj potrebovali njeno pomoč, recimo pred prvo svetovno vojno ali v času jugoslovanske vojne. Po sveti maši so verniki pod vodstvom župnika *Horvata* molili medžugorski rožni venec.

Marijin kip je ostal v gornjeseniški cerkvi približno 12 ur, v tem času je bila cerkev odprta, saj so verniki vso noč bedeli in molili ali poslušali medžugorske pesmi.

Od kipa so se poslovili v soboto zjutraj ob 9. uri s sveto mašo, ki jo je služil sombotelski škof *János Székely*.

M. Sukič

Foto: L.R. Horváth

»Rad man Porabje« in Porabski koledar

»Stou pa stou porabski src je skriti v velkom porabskom srci. Šteri ne da valati, aj pride v Andovce. Ajstoupi do redečoga porabskoga srca, aj pogledne skouz srce pa počaka, ka se prebidi pravi vöter. Gda de vöter fudo - nej nut v srce, liki samo vö s srca -, te te vidli na stotine porabski src, kak sem je vüdo tistoga popodneva, gda je sijalo sunce, gda so fiiči na drejvaj okouli domačije počivali, gda je Gospodni Boug na slovensko porabsko zemlou sipo puno prgišče svoji darov ...«

S temi mislimi v prekmurskem slovenskem narečju je svoj prispevek za Porabski koledar za leto 2020 z naslovom »Porabsko srce« zaključil generalni vikar Škofije Murska Sobota *Lofje Kozar ml.* Avtor v svoji lirski pripovedi opiše svoj sprehod po s soncem obsijanih Andovcih, kjer v zraku zagleda »leteča srca porabskih župnikov«. In čeprav to razmišljanje ni uvodnik za najnovejši letopis Slovencev na Madžarskem, si je - že od leta 2010 - urednik Porabskih koledarjev *Karel Holec* na platnicah zamislil prav »Porabsko srce«, turistično znamenje, ki na dvorišču pred andovsko Porabsko domačijo od lanskega leta vabi vse obiskovalce od blizu in daleč.

»Prave« uvodne misli za letošnji koledar je prispeval novinar RTV Slovenija *Bojan Peček*, ki je leto 2019 označil kot leto sprememb (na čelo Zveze Slovencev na Madžarskem, Državne slovenske samouprave in Generalnega konzulata RS v Monoštru so stopile nove osebe), leto 2020 pa posledično kot leto novega upanja. Tudi ilustracije h koledarskemu delu letopisa so v skladu s pozitivnimi pričakovanji: vse risbe so stvaritve učencev porabskih dvojezičnih osnovnih šol in narodnostnih vrtcev. Letošnji koledar prinaša zna-

ne razdelke, kot so: »Razprave in študije«, »Ljudje in usode«, »Literatura«, »Za duge zimske večere«, »Cerkveno življenje«, »Paut po dolaj in bregaj« in »Za otroke«. (Malce pogrešamo morda le tradicionalni poglavji »Nika za smej« ter gastronomsko »Za vertinje«.) Na začetku letopisa prinaša svežino prispevek Goričanca

Aleša Ropoše, ki se zanima in navdušuje za porabsko narečje in Porabje samo, natančni koledar je zasledil še njegovo lirsko izpoved o lastnih porabskih koreninah. Publicist, gledališčnik in režiser *Milivoj Miki Roš* ugotavlja, da mu je bilo po žarometih festivalov v Locarnu in Portorožu najbolj toplo pri srcu na predstavitvi filma »Oroslan« na domačem Gornjem Seniku.

V poglavju z razpravami lahko izpod peresa etnologinje *Jelke Pšajd* preberemo predstavitev prleške pustne šege z imenom »vedra« ali »štrjok«, pohvalen je trud avtorice za pisanje v prekmurskem nare-

čju. Njena kolegica umetnostna zgodovinarica *Tamara Andrejek* (prav tako v domači govorici) oriše življenjsko pot in delovanje fotografa *Jožeta Kološe Kološa*, medtem ko nas *Klaudija Sedar* opozori na pred natanko sto leti (v Monoštru) umrlega učitelja, homeopata, organista in sod-

o bolezninečaka in majhnem čudežu v bolnišnici, oziroma spominjanje *Klare Mešič* na pokojna sovaščana, brata *Józsefa »Csozija« in Istvána Langa* iz hiše »Pépkušinov« v Slovenski vesi. Z dvema člankoma porabske vrste krepiti tudi Gornjeseničanka *Vera Gašpar*, in sicer s spomini iz otroštva in trdih let diktature oziroma razmišljanjem o verskem življenju. Mladi rod je zastopan z dvema avtoricama: kulturna delavka *Nikoletta Vajda-Nagy* se veseli svoje velike družine, iz otroških let pa se lepo spominja svoje prababice; medtem ko se je učiteljica *Martina Zakoč* še v študentskih letih potepala v srcu Balkana, v Bosni in Hercegovini.

Potopise je prispevala tudi stalna sodelavka Porabskih koledarjev *Marta Sever*, ki pa se ob pripovedih vsakokrat javlja tudi s preprostimi, toda tem bolj modrimi pesmimi o kmečkem življenju in radostih v naravi. Moramo poudariti, da je v letopisu tudi tokrat veliko pesmi, toda različnih kakovosti. Vsekakor pa je potrebno pohvaliti verzifikatorje v prekmurskem narečju (ta poezija danes doživlja renesanso), tukaj bi izpostavil le *Srečka Kalamarja* tik za mejo.

Porabski koledar je v prvi vrsti namenjen bralcem v Porabju, zato imajo v njem posebno mesto prispevki v domačem porabsko/goričko/prekmurskem narečju. Iz razdelka »Literatura« bi rad omenil le stalna avtorja: *Aleksander Ružič* prinaša poučno in napeto srhljivko iz kroga lovcev in njihovega krivolova, medtem ko se *Milan Zrinski* javlja s pripovedjo iz druge svetovne vojne - časov, ko so gorički fantje zopet služili kot vojaki Madžarskega kraljestva. Tretja daljša zgodba je prevod novele madžarskega pisatelja iz 19. stoletja *Istvána Tömörkénya* po zaslugi *Dušana*

Mukiča.

Pri porabskih prispevkih velja še izpostaviti razpravo *Marije Kozar* ob letošnjem Svetovnem evharističnem kongresu: 34. tovrstno srečanje se je odvijalo prav tako v Budimpešti, in sicer v letu 1938, ko je bila tudi zgrajena nova gornjeseniška cerkev - z okrasnimi motivi na temo evharistije. Prvi del letopisa se zaključuje z dvojezičnimi otroškimi pesmimi *Miklósa Lőrincza*, opremljenimi z ilustracijami *Petra Orbana*.

Drugo (obsežnejšo) polovico Porabskega koledarja zavzema poglavje »2019 v kejpaj« ali drugače »fotokronika«, ki jo je uredila sekretarka Slovenske zveze *Gyöngyi Bajzek*. V tem je izčrpno predstavljeno dogajanje v preteklem letu v krogu Slovencev na Madžarskem, in sicer po organizacijah: Zveza Slovencev na Madžarskem, Državna slovenska samouprava, Generalni konzulat, slovenska društva in narodnostne samouprave, vzgojno-izobraževalne ustanove oziroma slovenska parlamentarna zagovornica.

Fotografije so dokumenti časa, ki si jih bodo z zanimanjem ogledovali tudi čez deset, dvajset ali celo petdeset let. Poročajo o dogodkih na področjih politike, gospodarstva in kulture - najpri slednjih gre za književnost, glasbo, ples, likovno umetnost, gledališče ali film -, da pa ne pozabimo na šolstvo, cerkev in šport.

Naslov enega od poglavij - »Za duge zimske večere« - še najbolj izraža namen izdaje na 350 straneh in v nakladi 650 izvodov, ki ste ga naročniki časopisa Porabje prejeli z našo lanskoletno zadnjo, dvojno številko. In čeprav letošnja zima za enkrat ni pretrda, vzemite Porabski koledar za leto 2020 v roke, da vam večere razveseli z berilom v slovenski materinščini.

-dm-

foto: K. Holec

PREKMURJE

Daša Štesl in Timotej Šoš

Radio Murski val je že 29. leto po redi voodabero Pomurko in Pomurca leta. Poslušalci so največ glasov dali dvema mladima človekoma, Daši Štesl in Timoteji Šoši. Pomurka leta 2019, stera je doma iz Tropovec, je doktorska študentka matematike, stera je lani dobila rektorovo nagrado Univerze v Mariboru kak najboubka študentka generacije. Pomurca leta 2019, steri je doma iz Mlajtinec, pa je na 8. Evropskih igrah za mlade športnike invalide v Brni na Češkem kak edini Prekmurec zastaupo farbe Slovenije in je gvino v panogi balinanja bocce.

Drügouvrščena v izbori Pomurke in Pomurca leta 2019 sta bila Renata Vogrinčič iz Mlajtinec (meseca julija je z moužom Brankom z oživljanjom rešila žitek ženski, stera je doživela srčni infarkt) in Jože Rituper iz Pečarovec, vodja pohodov po Goričkom. Tretjiva v izbori sta bila Andreja Rojko Dajč, podjetnica iz Sotine, finalistka izbora podjetnice leta - 500 podjetnic 2019, in Mitja Slavinec, pomurski akademik, eden največjih promotorov znanja in raziskovanja v Pomurji. Pri ženskaj so bile kandidatke ške Tatjana Puc Kous, Barbara Petovar, Metka Fujs, Angela Marton, Simona Kaučič, Mateja Godec in Nataša Matjašec Rošker, pri moških pa Peter Juteršnik, Rudolf Horvat, Dejan Žabot, Bojan Madjar, Vladimir Pfeifer, Damijan Korpič in vküper Renato Pahor pa Aleš Puklavac.

Silva Eöry

Traušče je lejpo vözozidan tau varaša Monoštra, gde več domanji Slovencev ma svoje držine, med njimi tašni tü, ka sta obadva Slovenca. Pri glavnoj pauti mata lejpi, velki svoj držinski raum Pišti (Ércan) Geček s svojo ženauv (Lošino) Anov. Gvüšno, ka njima sveti Baug tü pomogo, ka mata lejpo veliko držino, tri mlajše, osem vnukov pa enga pravnuka. Kak lepau, ka so se nijjvi mlajširanč tak podali za tri mlajše, kak njiva stariša, vej je pa tau gnesden že rejdko. Zatau sam prosila vertinjo Ano, aj nam pripovejde od svoji mlajšov, vnukov pa o tisti radosti, veseldja, s sterim njima olepšajo življenje.

»Vsi trdjé mlajšiso tü töj v Traušča, tau je trno dobro. Najstarejša či Agi, je 51 lejt stara, ona tri dekle ma. Evelin je že oženjena, dejte má, pojbiča Nolen, zdaj v decembra je dve leti star, ga že v jaslice (bölsöde) nosi, tak je nazaj üšla delat. Srejdnja či Fanni eno leto déla pri enoj nemškoj firmi v Varaši, namesto svoje sestre, ka je tista doma ostala. Tretja či Lili pa zdaj odi v štrti klas v varaškoj gimnaziji. Naja srejdno dejta je Pitju, on je zdaj 15. okrobra bëjo 50 lejt, ka sam ne dá valati. Njiva mata 21 lejt staroga pojba, Oliver se tadale včej na univerzi v Somboteli, v drügi letnik odi. Mali Benet pa zdaj prvi klas odi v osnovno šaulo. -Zdaj ga vidim, ka fejs odi k meša z materdjov.

»Ja, pa v šaulo odi. Dja sam že tü bëjla z njim, ka mati nej doma bëjla. Vrli je bëjo pa tak fejs molo, ka sam

samo gledala. Mati je prajla, ka njiva večer vsikdar doma molita. V nedelo mi telefoniro: „Baba, vejš, ka ti povejm, ka sam bëjo pri meši v soboto večer pa sam dvoro.“ Pravim: „Dvoro?“ „Buma, pa mo po tejn toga vsikdar üšo dvorit“. On je tak, vseposedik rad dé,

Ana Makoš (Lošina) pa Pišti Geček (Ércan) sta v Števanovci svojo življenje 27. majuša 1967. leta v velkoj lübezni na vekivečno vküp povežala, kak sta tau oblübila pred oltarom v števanovskoj cerkvi

samo aj ga pohvalijo. Včara so ga pri verouki pohvalili pa nišo Marijo daubo, ka si na lancek mora gora djasti. Tisto je mujs mogo mena že pokazati. On je trno libleni, gda pride, furt me tak stisne od radosti, ka mi skur sapa stane. Te me že brž pijta „Baba, maš kaj?“

-Kak pa vzeme tisto, če kaj lagvo napravi pa ga kaj naprej vzemete?

»Dosta je bëjo töj pri nas zdaj v leta, ka nej bëjla šaula, brat je delat odo, mati pa od februara mau osem vör dela, oče tü do šeste delo ali eške duže. Gda je zazranka na dvera nota üšo, té že pravo, ka nej djo zajtrik. Pa mati prajla, zatok ka ranč neštje, ka töj pri nas vsikdar tau djej, ka štjé. Tak vejš, ka gda je več tjednauv dejta töj bilau, večkrat sam ma na kaj prajla, ka tau ali tisto nej slobaudno. Nej

Kak dobro, ka smo babej tašni telef

me žau bilau, depa če dejdek na njaga pravo, tisto ma tak žau bilau, ka nej gončo.»

-Ka pa vaja tretjo dejte?

„Najmenša či, Kata, ona tü tri mlajše ma. Najvekši je David, on v šesti klas odi v osemlejtnej gimnaziji, menši pojbič Martin pa zdaj v štrti klas odi. Dékličina Anna je zdaj tréj lejta stara bëjla, ona odi že v vrtec. Kata pa delat odi, depa samo na tjeden dva dni, té, gda dosta déla djé. Doma samo nej stejla ostati, za cejli den pa ne more nazaj. Tau smo si zgončali, ka dja telko več tü ne morem, ka bi furt üšla v vrtec po dejte, oni tau že tü vidijo, ka tau mena dosta, depa gda trbej, sam furt kreda. Tak sam prajla, tau

dekličino njima tak Baug poslo, podje go tü tak radi majo. Litji dobro se nika ne navči, nej zaman, ka je s pojbi, vse tašo vej, ka pojbičtje gončéjo pa delajo. Na, zdaj, ka v vrtec odi, zdaj je že z deklčinami tü. Trno rada se špila z dejdekom, najbolje té lego, dostafele vse leko vösklade pa gda tak njata, ma furt pravi, aj tau ne pisti pojbičom razmetati. Depa tau pri nas nej

tak, tau je vsakšoga. Katin mauž pa vsakši den v Sombotel vozi vekšoga pojbiča, ka se on ta odi brsat na akademijo Illés. Po nedelaj pa dostakrat se dejo brsat, že so bili v Graca, v Sloveniji, zdaj so pa odli na Talajnsko. Zet je pozvau dejdeka tü pa je eške Pitju bijo z držinov, ka ji sedem melo mesto v avtoni. Trno se njim je vidlo, radi so bili, ka so leko sprvodili maloga na futbol.»

-Ana, vüva s Pištinom trno

radiva mata sojevnuke, dosta sta z njimi.

»Istino, tau vsakši pravi, ka s svojimi mlajši se človek nej mogo tak spravlati, špilati, vse po vaule titi kak zdaj z vnuki. Gda steroga töj njajo, si vsidar méjslim, Baug vari, samo aj se ma nika ne zgodi. Tak sam se za svoje mlajše nej bojala. Tak vejš, ka so tej mlajši zdaj nej tašni, kak so naši biléj, drüdje špile majo, so že dosta bola razmejni, batrivni. Dja sam lani tü dobila té čeden/pameten telefon. Moj pojep Pitju mi staroga ta odneso pa dva dni nej nazaj prineso. Dva dni sam nej spala, pa ka mo dja s tejm. Dostakrat sam se kaj zmejšala, nej dobro bilau, pa če so tej mali

Na Sveti večer je cejla familija furt pri »maloj babici«. Gda so že vsi vküper, se vsi vred postavijo po redej rojstva kak črejuli kažejo v obliki srca, pa tak dejo na štauk poglednit boži dar, velki krispan

mlajši töj bili, so mi dostakrat prajli: „Baba, vej pa sé daj, vej ti dja pokažem, kak trbej“. Na, baba ne vej, mlajši pa vejo. Gda sam pa večer kaj ta zaprajla, té sam si pa na biciklin vséla pa sam üšla k sinej Pitjuna za pomauč. Vej prej žena Andrea tak prajla: „Pitju, kak dobro, ka smo babej tašni telefon dali, ka zdaj kak nagausta pride“. Dva tjédna bilau tak, pa sam se vcuj vzela, mlajši pravijo, ka sam

on dali

se brž navčila. Pa gda so tój tej menši, pa moj telefon deje, ga gora vzemem pa s prstom delam. Té pravijo, naša baba kašen lejpi prst ma pa kak brž dela.»

-Gda so vsi štirdje mali vnu-ki tój, se ne bojijo za vaja, so nej ljubosumni?

Zlato gostúvanje v rojstnoj vesi, s sterim so ji na veliko presenetili mlajši Kata, Pityu pa Agi v restavraciji hotela Apat. Njivo največšo veselje je, če svoje stariše z nepozablenimi spomini leko poskrivoma presenetijo

»Tau nej, litji, če se kaj špilajo pa tak vöpréjde, ka bi drugo- ma tū trbelo špilo, povejmo, če so trdjé podje, te že nevol- a djeste, depa če sta samo dva pa dekličina, te nej.«

-Kak vzemejo tau vaši mlaj-ši, ka njim telko pomagata pri mlajšaj?

»Oni tū vse nazaj zaslóžijo. Agina mauž nam je letos dveje vöpfungarbo pa kakoli trbej, préjdejo pa vse pomorejo. Zdaj so si ranč zgončali z očom, ka do vtjúper mesau tjpüvali, Pitju de zabado, tau vse vtjúper delajo. Vsakši rad pride domau. Tej mali mlajši nam pa telko veseldja pa radosti dajo, telko se moremo smejati, ka nas tau gora drži. Furt nas pitajo, ka nam leko pomorejo, ka nücava. Nama zdaj večkrat trbelo odti k br- bejri v Sombotel, dostakrat so naja vsi trdjé steli pelati. Depa prajla sva, ka va s cu- gom odla, na panauf nas pa steri furt vöodpela. Zdaj, ka so tau paut redli vleti, tau je nam trno lagvo bilau, ka so mlajši ménje prišli. Z avto- ni so nin nej mogli staniti. Tój prejk sausadica, steri so

se nej davnik sé spakivali iz Sombotela, Röfcina Mariška z Verice, ona nji je pistila na dvor, ka so taum leko stanili. Depa Pitju, če nej delo, on je vsikši zranjek prišo, smo furt vtjúp kafej pili, dosta vse smo se zgončali, pa tau je tak do- ro bilau.«

-Kak sta pa kaj vüva, gda sta sama, gda si kaj spoči- nija?

»Nama zatok trno dobro dé. Sama sva, zdaj zima dé vcuj, vanej tū nej trbej dosta delati. Ovak že tū ne delava dosta. Pišti, če je leto ali kakoli, on se podné nadjej pa vsakši podnék si dola leže. Pravi, ka tau je tašni cajt, ka on té ne more gora biti. Etak pa večer sva sama. Müva si vse zgončiva, gda ka va delala, zakoj se morava brigati, kak si delo nota vtalava. Vse se trbej zgončati. Furt pravim mlajšom, aj nama telko ta- povejo od sebe, kelko škejo, ka če človek mladim vcuj gončej, tau nej dobro. Radi- va sva pa Baugi hvalo dava, ka so vsi zdravi, se tak lepau radi mamu, porazmejmo pa poštojvamo.

(Kejp na 1. strani: Vesela, večgeneracijska familja na svetki 50. jubilejnom rojstnom dnevi sina Pityuna.)

Klara Fodor

Kejpi: osebni arhiv družine Geček, foto: Keller Lili pa Geček Oliver

Koncert na koncu leta

Na koncu leta 2019 so v gornjeseniškem kulturnem domu organizirali koncert v slovo staremu letu. Predsednik Športnega društva Srebrni breg *Szabolcs Andrejek* je povedal, da je to tretji tovrstni koncert, ki je ob glasbi namenjen tudi druženju. Ob

glavnih akterjih *Patriku Kóborju in Zsóki Polgár* so na njem nastopili tudi člani skupine *Seniške sinice*, ki deluje pod okriljem Zveze Slovencev na Madžarskem.

Glasbeni duet je s svojo pesmijo „Valamiért” (Za nekaj) bil izbran v show javne televizije „Pesem leta” („A dal”). »Že od leta 2006 spremljam ta program in sem po tihem zmeraj upal, da bova enkrat med izbranimi glasbeniki in bova svojo pesem zapela v javni produkciji. Želja se mi je izpolnila in februarja bova na ekranu,« je povedal Patrik.

Posebnost koncerta je bila, da je na njem nastopilo pet učencev gornjeseniške šole, ki v prvi vrsti negujejo porabsko glasbeno tradicijo, zato sodelujejo v skupini *Seniške sinice*. *Štefania Dravec, Mate Labritz, Eliza Nagy, Levente Nagy in Vanesa Šulič* so bili na začetku malce prestrašeni, toda kasneje so se kar (kot zbor) suvereno vključevali v zapete pesmi. Za zaključek prvega dela koncerta je nastopil kitarist *Dávid Ropoš*, ki je požel velik aplavz.

V drugem delu koncerta je sodelovalo še več glasbenikov, *András Pacsa* na sintesajzerju, *Gábor Czetter* na bobnih in *Kristóf Kanics* na violini.

Po koncu koncerta je Patrik povedal, da se lahko zgodi, da bosta v svoje pesmi vkomponirala nekatere motive slovenskih ljudskih pesmi.

L.R. Horváth

Mladi nogometaši igrali v Sombotelu

Nogometni klub *Lurkó* (Nepri- diprav) je organiziral božični nogometni turnir, katerega se je udeležila tudi mlada ekipa (13-letniki) športnega društva *Slovenska ves*. Dobro so se odrezali, ob diplomih so prejeli tudi primerna darila.

LRH

ŽELEZNA ŽUPANIJA

Vsigdar več bobrov je v Železni županiji

Gda je lani eden ribič v Som- boteli tau pravo, ka je bobra (hód) vido v jezeri *Csonakázó*, skur so ga za nauroga gledali. Tau je nejmogauče, so ma povedali, zato ka so bobri v XIX. stoletji cejlak preminauli, zatok ka so je vözostrejlati zavolo kauže. Na *Vogorskem* so zadnjoga bobra leta 1858 vidli v županiji *Komárom* v vesi *Ács*.

Na konci devetdeseti lejt XX. stoletja so na *Donavo* – tak na avstrijskom tali kak pri nas, rančtak pri hrvaški meji – bob- re pripelali pa tapistili, aj se plodijo. Te program se je tak dobro posrečo, ka gnesden se že kaulak *Balatona* tő zdr- žavajo. Tau naletja vpamet vzeti, gde bobri živejo, zato ka tam, kak če bi drvardje delali, kaulak vrat je drejvge vse vöpodrejtjo. Tej bobri, steri pri nas živejo, ne zidajo iz lesa gradove kak kanadski, tej naši so v zemlej. V lüknji živejo. 20- 30 kil so žmetni pa tak mejter dugi zrastejo.

Če ranč ka evropski bobri ne zidajo gradove, ranč tak »po- dirajo« kak kanadski, zavolo tauga, ka najbola radi brste, listje pa skaurdjo grzejo. Drugo pa tau, ka taše zobe majo, ka njim vsigdar rastejo, že zavolo tauga vsigdar grizti morajo, če škejo ali nej.

V *Železni županiji* so že v več mejstaj je opazili, najbola pri reki *Rabi*, depa skur pri vsak- šom jezeri se najdejo. Bobri spoj dosta kvara vejo napra- viti, braniti se je pa težko proti njij, najbola zato, ka so zašči- teni (védett).

Karči Holec

OD SLOVENIJE...

Za 1,5 odstotka višje pokojnine

Zaradi novoletnih praznikov so upokojenci decembrske pokojnine dobili izplačane že v petek, 27. decembra, in ne šele zadnji dan v mesecu kot običajno. Zaradi izredne decembrske uskladitve so bile pokojnine 1,5 odstotka višje. Pokojninski zavod je v ta namen odštel dobrih šest milijonov evrov. Zagotovljena pokojnina, ki pomeni minimalni znesek za vse z izpolnjenimi pogoji za starostno upokojeitev, po novem znaša 538 evrov. To je osem evrov več od do zdaj veljavnega zneska. Naslednja uskladitev, ki pa bo v skladu s sistemskim zakonom in bo torej redna, bo izvedena februarja, in sicer v višini 3,5 odstotka. Prejemnikov pokojnin iz obveznega zavarovanja, med katere sodijo starostne, invalidske, družinske in vdovske, je po zadnjih podatkih zavoda skupno 622.580. Samo starostnih upokojencev pa je 454.683. Povprečna bruto pokojnina brez sorazmernih delov pokojnin in delnih pokojnin je novembra znašala 745 evrov.

Slovenska gospodinjstva ravnajo potratno z električnimi napravami

Izsledki raziskave energetske učinkovitosti so pokazali, da pri uporabi električnih aparatov in naprav v domačem okolju obstaja v Sloveniji velik potencial za prihranek energije in zmanjšanje izpustov ogljikovega dioksida v ozračje. Več kot polovica gospodinjstev ravna neučinkovito, kaže raziskava. Digitalizacija na vseh področjih življenja prispeva k vse večjemu številu elektronskih aparatov in naprav za delo in zabavo doma. Energetsko neučinkovita gospodinjstva, ki aparatov in naprav ne izklaplajo iz stanja pripravljenosti oz. takrat, ko jih ne uporabljajo, skupaj v enem letu porabijo za več milijonov evrov električne energije in s tem po nepotrebnem ustvarijo na tisoče ton izpustov ogljikovega dioksida.

RAZPIS ZA DODELITEV ŠTIPENDIJE ZVEZE SLOVENCEV NA MADŽARSKEM ZA PORABSKE ŠTUDENTE V ŠTUDIJSKEM LETU 2019/2020

1. Predmet javnega razpisa

Zveza Slovencev na Madžarskem na podlagi sklepa predsedstva objavlja razpis za dodelitev štipendije za porabske študente. S tem želi poskrbeti za to, da se slovenski narodnostni intelektualni potencial v Porabju ne izgubi in razprši, temveč utrdi in okrepi, kar je povezano s sposobnostjo pritegovanja in vključevanja manjšinske študentske populacije v delovanje slovenskih manjšinskih organizacij na Madžarskem.

Na razpis se lahko prijavijo slovensko govoreči madžarski državljani iz Porabja, ki študirajo na univerzah v Sloveniji oziroma študirajo slovenski jezik na madžarskih univerzah in se aktivno vključujejo v življenje slovenske narodnostne skupnosti na Madžarskem.

2. Višina štipendije

Višina štipendije za študijsko leto 2019/2020 znaša skupno 360.000 Ft, 30.000 Ft mesečno.

3. Pogoji javnega razpisa

Kandidat mora biti vpisan na eno od fakultet v Sloveniji, ali na smer slovenski jezik na Madžarskem. Štipendijo lahko pridobi vsak študent le za eno šolsko leto v času svojega študija.

4. Dokumentacija

Vlagatelj mora predložiti:

- življenjepis,
- motivacijsko pismo
- v celoti izpolnjeno in podpisano prijavnico
- potrdilo o vpisu na fakulteto in kopijo indeksa
- opis aktivnega sodelovanja v slovenskih organizacijah, društvih, klubih, krožkih ipd., iz katerega mora biti razviden časovni in vsebinski obseg delovanja.

5. Izbirni postopek

O vlogah kandidatov bo odločilo predsedstvo Zveze Slovencev na Madžarskem.

Štipendijo lahko pridobita istočasno 2 kandidata za eno leto (12 mesecev).

6. Informacije

Vse ostale potrebne informacije najdete na spletni strani:

www.zveza.hu

Nova stavba na monoštrskem seznamu kulturne dediščine

Na predlog in na podlagi raziskovalnega dela Ice Talabér (Talabér Lászlóné) iz Slovenske vasi, ki je članica Monoštrskega domoznanskega društva, so kapelo Svete trojice v Rábafüzesu, predmestju Monoštra, uvrstili na seznam občinske stavbne kulturne dediščine.

»Zgodovina Rábafüzesa je zelo razgibana, zelo pisana je tudi verska in narodnostna struktura vasi,« je povedala Ica Talabér.

Kapelo so leta 1888 skupaj zgradili katoliški in evangeličanski verniki in jo vse do leta 1921 skupaj uporabljali. Po tem letu je imela evangeličanska

skupnost svoje božje službe v šoli, tako so kapelo uporabljali le katoliki.

Prvotni oltar kapele je do leta 1980 bil uničen, na njegovo mesto so namestili oljno sliko. Kapela je bila obnovljena leta 1990.

LRH

V muzeju so predstavili novo družabno igro

Muzejski pedagog monoštrskega muzeja László Gueth in upokojena profesorica monoštrske gimnazije Zsuzsa Horváth sta pred kratkim predstavila novo družabno igro, ki temelji na monoštrski zgodovini in prispeva k temu, da bi otroci pridobili nova znanja o njej.

László Gueth je izpostavil: »V sodelovanju z monoštrskim domoznanskim klubom se nam je zdelo pomembno, da pripravimo družabno igro o monoštrski bitki, ki temelji na zemljevidu Henrika Ottendorfa. Zemljevid pokrajine so naredili s tehniko bakroraza, bil je pripravljen na ukaz feldmaršala Montecuccolija. Ta dokument je sila pomemben, saj je edini prvotni vir, ki ga je naredila oseba, ki se je tudi sama udeležila bitke.«

LRH

Pisker majorane

Gnauk je živo eden oča, šteri je emo dvej čeri ino veuko bogastvo. Gnauk se je odpelo na dalečnoj paut, prva kak liki bi z daumi odišo, pa je pito čeri, ka aj jima s pauti prinesé. Starejša či je očo prosila, aj gi küpi eden lejpi židani vacalejg, mlajša pa je želejla, aj gi prinesé en pisker majorane.

Oča je odo po tihinski rosagaj, s süjoga na maurdje, po maurdji pa v dalečnje krajine. Gda se je s šiftom pá prauti domi pelo, se je zdigno strašen vihér.

Oča je premišlavo, zakoj je maurdje divdjo, te pa ma je na pamet prišlo, ka je čerama pozabo obečane dare küpiti. Po veukoj nevarnosti je šift donk srečno na süjo prišo. V varaši je oča včasik küpo, ka sta čeri žejli. Starejšoj je küpo eden židani vacalejg, mlajšoj pa en pisker majorane.

Starejša či je zadovolno gledala lejpi vacalejg, mlajša pa je nej tak vesela bila. Pisker z majoranov je postavila na okno v svojoj iži, gda pa je na pamet vzela, ka má süjo zemlau, je prinesla vodau ino go poledjala.

Ali gledaj čüdo - s piskra je včasik gorstano eden prelejpi mladenec. Deklina se je čüdivala, mladenec pa gi je pravo, aj se ga ne bogi. Velo je eške, aj ma večer prinesé pau doginjeka mlejka, šteroga friško nadogi, aj eške mlačno bau. Po tistom aj ga potopi v tau mlejko, ka bi se skaupo ino očisto grejov. Dekla je obečala, ka vse včini, ka go je proso. Starejša sestra pa je čüla pogučavnje. Najgir je bila, što je mladenec, s šterim je njena sestra pripovedjala. Za en malo je gorprišla, ka se je moglo zgoditi. Zgrabila go je zelena nevoškenost ino odlaučila se je, ka sestrično srečo pa veseldje na nikoj deje. Ziskala je glažojnate skaline ino je ličila nut v doginjek.

Gda je mlajša sestra večer nadogila pau doginjeka mlejka, ga je odnesla v svojo ižo ino čakala, aj tisti prelejpi mladenec pride. Nej je dugo čakala, gda je staupo pred njau, una pa ga je potopila v mlejko. Gda ga je vözvela z doginjeka, je na pamet vzela, ka je strašno ranjen.

Mladenec je sploj betežen grato, nej je mogo nej stati nej ojt. Dekli se je smilo globko v srcej, zatok se je odlaučila, ka odide po svejti vrastvo iskat, ka bi ga ozdravila. Dugo je ojdla po lesaj ino

püstinjaj. Gejla je bükevco pa djagde ino pila ladno vodau.

En den je po dugoj pauti, na večer prišla do ednoga maloga rama. V njem je najšla edno staro žensko. Dekla go je prosila, aj gi da salaš za nauč, depa starka se je branila, ka se prej bogi svoj sinauv - vetrauv, šteri so sploj čemerašti pa bi go raztrgali, če bi go najšli v rami. Dekličina pa gi je pripovedjala od svoje žalosti ino nesreče. Zavolo njene pripovedi je starka smilena gra-

tala, deklo pelala v ram ino go skrila. Kesnau večer so vetrauvi domau prišli, komaj pa so staupili v ram, so že začnili kričati:

»Človek vonja, človek dene!«

Mati se je vözgučavala, ka nikoga nega v rami, depa gda so gi sinauvi obečali, ka nika üdoga ne napravijo deklíčini, go je vö pred nji pripelala. Dekla jim je tapovödala svojo pripovejst ino ovadila, za koj je odišla po svejti. Vetrauvi so bili smileni, nej so gi nika grdoga včini. Eške eden dober tanač so gi dali ino gi pravli, aj vnoči splezdi na drejvo pred ramom, vzeme s sebov en par drv ino čaka. Vnoči prej pridejo na drejvo tri mačke: prva v paunauči, drüga v ednoj vöri, tretja pa v drügoj vöri. Na vsikšo mačko aj liči en par drv, ka je buje.

Dekličina je baugala. Drva je v krivlo vzela ino splezдила na drejvo. V paunauči je prauti njej priplezdila prva mačka, una pa je na njau ličila en par drv. Stvarina je spadnila mrtva nakle. Dek-

la je nej znala, ka aj z mačkov naredi. Povrnaula se je v ram ino poklončkala na dveri, ka bi prebudila vetrauve. Gor pa je stanila njina mati, šteroj je deklíčina povödala, ka želej znati. Starka je nej mogla tanač dati, zatok je odišla pitat sinauve. Uni so se sploj razčemerili, gda je je mati zbidila ino so pravli, zakoj je je dekla nej prva prosila za tanač. Komaj je je mati nazajdržala, ka bi nej skočili na mladenko. Na konci so gi donk povödali, aj vzeme žir od vsikše mačke, pa ga krajdeje. Doma aj prej betežnoga mladenca namaže oprvin z žiraum prve mačke, te z žiraum drüge mačke te pa eške z žiraum tretje mačke.

Dekličina je napravila, kak so gi tanačivali vetrauvi. Povrnaula se je k drejvi, vzela žir prve mačke, te pa splezдила med vejke ino čakala. V ednoj vöri je prišla drüga mačka. Dekla go je bujla z drvami ino gi vzela žir. V drügoj vöri je prišla tretja mačka. Tisto je tö bujla z drvami ino gi vzela žir. Te je žir od vsikše mačke v ejkstra vacalejge zavila, se zavalila starki pa vetrauvom ino se napautila domau.

K mladenci so prišli vsi padarge tiste krajine, depa niške ga je nej mogo ozdraviti. Gda se je deklíčina povrnaula domau, so go včasik nej pistili k betežniki, šteri je že méro. Mladenka je prosila

pa prosila stražare, aj go donk pistijo do njega, končno so gi venak dopisitali staupiti v njegvo ižo. Tam je vidla mladenca, šteri je blejdi pa betežen na posteli ležo. Gda je mladenec zagledno svojo rešitelico, je zbrau svoje slejdnje moči ino se zdigno k njej. Una ga je namazala oprvim z žiraum prve mačke ino je krv več nej tekla z njegvi ran; gda ga je od drügim namazala, so se ma rane zaprle ino skaurdja se je na nji napravila; gda ga je od tretjim namazala, je grato cejlak čisti pa lejpi, kak liki je na začetki biu.

Mladenec se je nej pa nej mogo zavaliti za rešenje. K sebi si je vzeu deklo pa sta se oženila. Eške samo po zdavanji gi je povödo, kak se je tau zgaudilo, ka je biu zakunjeni.

Tak je bilau: gnauk je prišo pijen k svojoj prvój lübicí ino ta ga je tak prekuni-la, ka se je obrno v majorano.

Na domanjó rejč obrno: -dm-
Ilustracija: -mkm-

... DO MADŽARSKE

Za osem odstotkov so se dvignile minimalne plače

Od 1. januarja bodo zaposleni prejeli 8 odstotkov višje minimalne plače, ki bodo tako znašale bruto 161 tisoč forintov, je izjavil minister za finance Mihály Varga. Prav tako bo za 8 odstotkov narasla zagotovljena plača poklicnih delavcev in se bo dvignila na bruto 210.600 forintov. Kot je povedal, se je bruto domači proizvod v letu 2019 zvišal za 4,9 odstotka, k temu je prispevala tudi domača potrošnja, ki je bila večja zaradi višjih plač.

Kljub prizadevanjem sindikatov, ki so želeli 10-odstotno rast plač, je vlada po usklajevanju z delodajalci vztrajala pri 8 odstotkih in to na podlagi pogodbe med delodajalci in interesnimi združenji delavcev, ki so jo podpisali predlani za veljavnost dveh let. Minister za finance je izpostavil, da je bruto minimalna plača od leta 2010 narasla za 119 odstotkov, zagotovljena plača poklicnih delavcev pa za 135 odstotkov. Realna vrednost neto plač se je med letoma 2010 in 2018 dvignila za 40,6 odstotka.

V javnem zdravstvu manjka 24 tisoč medicinskih sester

Medicinske sestre na Madžarskem so preobremenjene, saj je v javnem zdravstvu veliko pomenjkanje medicinskega strokovnega osebja. Manjka kakih 24 do 25 tisoč medicinskih sester, je ugotovila Zbornica medicinskih delavcev. Povprečje zaposlenih medicinskih sester je na Madžarskem močno pod povprečjem držav članic OECD. Medtem ko imajo na tisoč prebivalcev v Nemčiji 12, v Švici 16 medicinskih sester, je ta številka na Madžarskem le 6. V Zbornici zdravstvenih delavcev menijo, da bi rešitev lahko bila na eni strani ureditev plač in napredovanja medicinskih sester, na drugi strani bi pomagalo, če bi se že upokojene medicinske sestre lahko ob pokojnini čimprej ponovno zaposlile. K temu bi bilo potrebno skrajšati čas postopka pridobivanja dovoljenja. Za pridobivanje mladih so potrebne primerne štipendije v izobraževanju, menijo na omenjeni zbornici.

NEJ BI AUSTO DOMA

Feri Nemet v Máriaujfaluna žive, depa v Andovci je goraso v tistom rami, gde je zdaj Porabska domačija. Njega sta baba pa dejdak gorazranila, zato ka stariške so v Meriko odišli petdesetšestoga leta. Leko ka zavolo tauga, leko zato, ka je tistoga reda žmetno bilau življenje v Andovci, Feri tau pravi, ka njega je nikanej držalo doma. Kak je emo priliko, je z daumi odišo, vejn ranč zavolo tauga samo par stari kejpov ma iz tisti časov.

- Feri, gda si

Feri Nemet zdaj v Máriaujfaluni živé

ga, ka ozark na tjeppi piše, ka Ištvan Šömenek pa po formi tö tak vögleda, istina, ka te je še fejst mladi, dja sem ga že

»Eden je Karbin Joži, te Pepita, steri je zdaj nejdavnik mrau, pa dja. Tau je nin töj niže nas bilau dolavzeto, gda smo se špilali. Zato ka se ozark vidi Djürvin ram pa brejg, steri je te še lopau pokošeni bejo. Tau je zdaj že tam vse zaraškeno, prvin se je cejli Gres vido, zdaj pa že samo grmauvdje.«

- Je eden taši kejp, gde se edna tak gospočko zravnje-na žena šeta nin po vesi, sto je tau?

»Tau je moja mati, gda je prvo paut leta 1972 domau prišla z Merike. Tau je tam pred naši ramom bilau dolavzeto, gde je zdaj že velka gauštja gorazrasla. Vidi se, ka tisti tau je te še lopau pokošeni bejo, par sliv pa grüšk je tam raslo tistoga reda, nika drügo nej. Je še eden tjejp od tauga prvoga srečanja, gda sva se z materdjov po doudji lejtaj prvin vidla, zato ka dja sem še mali bejo, gda je ona odišla pa nej sem go vardjo. Pred našim ramom stojimo, mati, dja pa brat, steri se je že sledkar v Meriki naraudo. Te sem dja sedemnajset lejt star bejo pa kak si nazaj mislim, nej se je tak posrečilo tau srečanje, kak bi trbelo. Zato ka dja sem trdo glavau emo pa ranč tak ona tö, zavolo tauga smo meli menše konflikte. Samo sledkar je človek čüto, gda je

brezi starišov mogo gorarasti. Dejdek pa baba, srmaka vse sta mi včnila, ka sta mogla, sploj pa baba je taša bejla, depa stariške so zato itak falili.«

Dejdek, gda je v Kuzmi sodak bijo

mi, pa gda je ram kreda grato, te so go domau prinesli v Andovce.«

- Kak dugo si živo v Andovci?

»Do osemdesetprvoga leta, dočas ka sem se nej oženo, hči se je še tam naraudila, potistim smo sé prišli. Dja tebi tak tapovejm, kak je bilau, dja sem že fejst čako, aj leko od tistec odidem. Tistoga reda je nej bilau léko življenje v Andovci, še tak nej, ka te sem dja že emo avto. Ram je taši bejo, kak je bejo, stari, leko si živo v njem, dejdek ga je dosta popravlo, depa dja sem te več nej sto tam ostati.«

- Je eden taši kejp, gde je tvoj dejdek pa pes.

»Tau je naš pes Bukši bejo, moj dejdek ga je

sploj rad emo pa ranč tak pes njega tü. Dejdek je cejli den doma kaj štibro, pes je pa odo za njim, tak ka dobro sta se sporazmela.«

- Ka vse so dejdak štibrali doma?

- Zaka so tvojo babo tak zvali doma v vesi, ka Meri?

»Zato, ka ona se je v Meriki v Betlehemi naraudila, njau so tam tak zvali pa te je tau tak na njej ostalo. Njeni stariške, moji pradejdek pa prababa

Mati, gda je leta 1972 najprvin prišla domau na gledanje iz Amerike

kraj z daumi odišo, dosta kejpov je doma ostalo v tvojom rojstnom rami?

»Nej bi pravo, zato ka nej bilau trno tjejpov, eden tau tej stari tjejpov sta vejn oča pa mati s seuv odnesla, drügi tau je pa tak töj pred nama na stauli. Moj dejdak pa baba sta nej mela dosta tjejpov, zato ka tistoga reda je rejdko stoj tjejpe redo.«

- Najstarejši kejp je tisti, gde je eden sodak dolavzeti, sto je tau?

»Tau stalno ne vejim, depa tak mislim, ka tau moj dejdek mora biti, gda je v Kuzmi sodak bejo. Mislim zavolo tau-

V tau iži (Pultjina) je zdaj Porabska domačija

samo starejšoga pozno.«

- Je eden taši črnobejli kejp, gde trdje mlajši stojijo, sto so tau?

že sam tö maljše emo pa zdaj, ka že vnuke mam, ka vse sem dolazaausto, ka vse sem nej mogo doživeti, zato ka sem

sta dvakrat delala vanej v Meriki. Prvo paut so zemlau tjöjpili s tisti pejnez, ka so je tam prislüžili, drügo paut, gda so v Meriki delali, te so pa ram zidali.«

- Tau je steroga leta bilau?

»Pradejdek pa baba sta 1900. leta šla vejn prvo paut v Meriko, te ram so leta 1909 gorazozidali. Moja baba se je ranč tau leto naraudila v Betlehe-

»On je napravo vse, ka je trbelo, dobro se je razmo k ledrnoma dela, zato ka on se kak inaš za tau včijo. Dosta pa dosta furam je naredo za konje pa nej samo v vesi, inan tü.«

Kejp na 1. strani: Z babov pa dejdekom, steriva sta ga gorazranila.)

Karči Holec

Etelka Korpič Horvat - nekdešnja ustavna birovnka, stere mati je bila doma z Verice

Z materjo je s karavle gledala, kak so staro mater nesli na cintor

Ustavna birovnja (alkotmánybírószág) je tak kak v dosta drüghih rosagaj tüdi v Sloveniji najvišiša birovnja. Med devetimi eričnimi birovi, stere na predlog predsednika rosaga izvoli državni zbor,

ra se je dekliško pisala Žökš, dva brata, s sterima se je tü in tam vidla te, gda je v Büdincaj, gé so pouleg granice eno gauško meli, delala, porabska žlata pa je tam pouleg, na drügi strani granice, na

Etelka Korpič Horvat je bila med letoma 2010 in 2019 ustavna birovnka

je bila devet lejt (od 2010 do 2019) tüdi Prekmurka Etelka Korpič Horvat, stera ma tüdi porabsko korenje, vej pa je bila njena mati Marija rojena na Verici: »Mam dosta lepih spominov, pa tüdi dosta lagvih, sploj zatau, ka smo zavolo zaprejte granice nej mogli titi na Verico k žlati. Najbole žalostno in žmetno je bilou te, gda je stara mati mrla, pa smo nej mogli titi na pokapanje. Z materjo sva s karavle gledale, kak so jo mrtvo v krsti nesli na cintor. Moja mati je trno fejt djaukala, ges pa tüdi. Tau je ostalo trno globko v mojom spomini in ške gnesden se na tau dostakrat spaumnim. Kelko bolečin je bilou zavolo zaprete granice. Zdaj, gda je nej več tak, je naš žitek dosta ležiši. Škoda, ka je že inda svejta nej bilou tak, vej pa bi te leko šli na pokapanje in bi se leko dostojno poslovili od stare matere. Znamo, ka si tistoga cajta, če si steu prejk granice priti, nüco vizum, na steroga pa je trbelo trno dugo čakati. Zavolo toga je nej bilou mauč na pokapanje babice titi.« Po Etelkinih rečaj je mejla njena mati, ste-

njivi delala: »Ne vem, kak je tau šlo, ali nekak so si glas poslali, pa smo oboji prišli ta, ka smo se bar tak leko tü in tam vidli. Samo vogrski sodaki, steri so bili strašno ostrí, so nas s pükšami v rokaj vkraj odganjali. Čiglij smo nika nej gučali, vej pa smo se samo gledali. Ške gnesden me pri srci boli, gda se na tau spoumnin.« Eden mamin brat je nej biu oženjeni, drügi pa je biu in je meu pet mlajšov, tak ka se naša sogovornica s svojo porabsko žlato gnesden rada srečavle in vüpa, ka do tej stiki ostali ške naprej živi. Živi pa so tüdi spomini na očo Kolomana, steri je biu predsednik občine Gornji Petrovci, pod stero so spadnoli tüdi Šalovci in vse drüge vesnice v tom tali Goričkoga: »Predsednik občine je biu 18 lejt. Biu je strašno iznajdljivi, vej pa si je vsefele nauwoga zmišlavo. V Markovcaj je napravro eno takšo malo fabriko, v sterogaj so iz iglastoga drevdja, steroga so pavri v lesi dojposekali, eterični oli redili. In té oli so odavali v Beograd. Spaumnin se ške, kak so zadružni daum v Čöpincaj delali, pa tüdi na

tau, ka je te, gda se je elektrika redila, oča Titoni piso, vej pa se je te nej dalo dobiti drauta. In te je draut po štrejki prišo. Istina je tüdi tau gé, ka so tistoga cajta lidge dosta bole vküp držali, kak je tau gnesden. Tüdi veseliti so se bole znali.«

Etelka Krpič Horvat se je nej rodila v soboški špitalaj, liki jo je 1948. leta mati rodila doma, v Čöpincaj: »Moj rojstni ram je biu nej daleč vkraj od granice. Tam sam živel do svojoga desetoga leta in sam prva štiri lejta osnovne šaule odila na markovsko osnovno šaulo. Tau je bilo kakši pet kilometrov poti, stera je bila trno lepa. Gledam gnesden, kak mlajše z autoni pa kombiji do šolskoga praga pripelajo, od dveri do dveri. Tau se mi tak škoda vidi, vej pa smo se mi gibali, kakšno djabko ukradnili in smo sploj dosta na toj šolski pavti doživeli. Tüdi te, gda nam je v šauli pouk odpadno, smo nej bole brz prišli domau. Gda so tau naši starci zvedli, je nevola bila, vej pa je trbelo doma tüdi pomagati. Tüdi v šauli je bilou lepau, vej pa sam mela trno dobre lerance. Ena Ančka, stera ške gnesden žive, nam je bila kak mati. Dosta vsega nas je navčila, nej samo tisto za šaulo.«

Gda je deset lejt stara bila, jo je z Goričkoga pout odpelala v Mursko Soboto, v nižišo in po tistom ške višišo gimnazijo: »Tau je bila očova odločitev. Sestra Ilonka de ostala doma na paverstvi, ti pa se boš šla šaulivat, je pravro. V Markovcaj je bila puna osemletka, samo je nej bilou tihinskoga gezika, zatau me ne bi sledkar v gimnazijo vzeli. In tak sam te odišla v Soboto.« Prva je živela pri držini Kikec, po tistom pri Kodilovih in na konci, prva kak sta se oča pa mati tüdi v Soboto preselila, ške pri Rito-

njovih. Po zgotovljeni gimnaziji je odišla študerat v Ljubljano, na pravno fakulteto. V tretjom leti študija ji je firma Pomurka dala štipendijo in tak je po zgotovljenom študiji

venija gratala svoj rosag in so tau organizacijo ukini, je odišla v Ljubljano na Računsko sodišče, stero je delalo neka podobnoga, samo ka je bole kontroleralo tau, kak

Mama Marija in oča Koloman

se talajo javni penezi. Vmes je 1991. leta tüdi doktorerala in je od leta 1994 do tistoga mau, ka je bila izvoljena za ustavno birovnko, na Pravni fakulteti Univerze v Maribori predavala delovno pravro. In na tau fakulteto je po tistom, ka je lani zgotovila svoj mandat ustavne birovnke, šla nazaj včit, vej pa praví, ka ne more tak brz titi čista v penzi-

prišla nazaj v Prekmurje in se v toj fabriki tüdi zaposlila. Leko povemo, ka je tau nej bila samo ena fabrika, liki več njih, pauleg toga so prejk zadrüge z njauv bili povezani tüdi pavri: »Direktor Emerik Zver me je furt spodbujo in tüdi püsto, ka samostojno delam. Več kak 40 firm iz cele Slovenije se je povezal, od Lendave do Jesenic, smo te pravli.« V toj velkoj firmi je nej opravljala samo fiškališka dela, liki je sledkar bila tüdi med vodilnimi lidami. Skrbel je za zaposlene in za delavske svete: »Rada se spominam, ka smo bili dostakrat prvi, steri smo raztolmačili kakšen zakon. Ške gnesden pravim, ka more prvi zakon tolmačiti tisti, steri ga v žitek spravla.«

Po Pomurki jo je službena pout odpelala na SDK, Službo družbenega knjigovodstva, gé je bila v Murski Soboti osem lejt šefica té organizacije, stera je kontrolerala firme, najbole tau, kak nücajo peneze. Po tistom, gda je Slo-

jo: »Vesela sam, ka leko ške malo delam. Tüdi padari so mi pravli, ka ajne enjam nagnauk delati, ka de tau preveč velki šok za telau in düšo. In zdaj je naključje stelo, ka je tisti profesor, steri ustavno pravro vči, za eno leto vkraj odišo, tak ka jim zdaj ges pomagam.« Vesela pa je tüdi, ka ma zdaj več cajta za svojo držino in žlato: »Istina je gé, ka zdaj živem malo v Ljubljani, gé živeta tak sin Aleš kak čerka Nataša s svojima držinama, malo v Soboti, pa tüdi v Markovcaj, gé sam pouleg nečaka en stari ram küpila in ga zdaj vrejdgemlé. Tüdi vnükice Ema, Hana in Anja trno rade pridejo ta, sploj te gda so vleti počitnice.« Etelka Korpič Horvat je pred leti na noge postavila tüdi eno paversko-turistično zadrügo, stera se zove Žitek. Več o njoj pa ob eni drügi priliki.

Silva Eöry

Kejpi: Osebni arhiv Etelke Korpič Horvat

MED DVÖMA POGANOMA

Po tistom, ka so leta 1541 Törki Budo prejkvzeli, so eške vnaugi brodili, ka je Vogrsko kraljestvo samo za eden kratek cajt na tri tale vrazmo spadnilo. Pomalek pa se je pokazalo, ka je erdeljska kneževina (fejedelemség) ejkstra rosag

šo politiko, štera je bila od zvüna gledano dvolična. Zavolo té zaprejtosti pa so tam cveli rudarstvo (bányászat), meštrije ino paverstvo. Gda se je eden francuski gospaud prejk erdeljski varašov pelo, je dojspiso: »*Lejpe cerkve majo,*

tományok) »Habsburška monarhija«. Té krajine so svoje centralne kancelaje ino tanače mele v Beči, v šteraj so samo nemški gučali - pa ednoga madžarskoga člana nej meli.

Donk pa je na Vogrskom gorostala stara struktura tö. V cajtaj kralov *Ferdinanda ino Mikše* so več kak dvajstikrat vküppozvali državni djilejš, šteri je leko dosta kaj dosegno. Po tistom, ka so Budo prejkvzeli Törki, so djilejše v Požonji (Bratislavi) držali. Če rejsan je Beč nej biu daleč, so vogrski velikaši trnok na rejdki v glavni varaš odišli. Kralski tau rosaga je emo 35 županij, štere so eške itak pelali glavni žipani. Gezik administracije je vseposedik bila latinska rejč.

Bečki dvaur se je nej pokisiu vözagnati Törke, donk pa je dosta penez aldüvo na obrambne grade (végvárak). Od Jadranskoga maurdja do erdeljske grajnca se je vlejko eden paukraug s 100-120 gradi, med šterimi so bili mali leseni, srejdnji zemelni pa krepki kameni tö. Za zidanje pa popravlanje gradov so nücali dosta lesá, zatok so dopüstiti slobaudno sejkanje. Tau je tak bilau v törskom tali rosaga tö, gde so zavolo toga kauli Kecskeméta do 18. stolecjtja sfalile vse rastove pa brejzove gauške.

V obrambni gradaj je bilau na začetki 17. stolecjtja kauli 20 gezero sodakov, od té polonje léki konjenikov (»husari«) ino polonje pešakov (»hajduki«). Žmetni oklepi (páncélok) so cejlak preminauli, veuko znamenje so dobili štüki. Od sodakov je največ bilau pavrov pa mali nemešnjakov, zvün Madžarov eške Rovatov pa Srbob. Njini oficéri ino kapitani so bili bogatejši gospaudge. V tisti cajtaj so mogli vsejm sodakom na leto več kak en miljaun forintov lona vöpláčati, gordržanje gradov je terdjalo drügi miljaun. Od toga je opr-

vim polonje, sledik pa dve tretjini bečki dvaur dau. Brezi toga bi sistem gradov na Vogrskom v par lejtaj vküpspadno, tau so pa Habsburgi tö nej steli.

Obramba prauti Törkom, bojna brezi konca je dosta škaudila vertivanji v kralskom tali Vogrske tö. Zvün toga je z Merike fali zlat nutprišo, ka je na nikoj djalo madžarske

obečo svojo pomauč, z drügi evropski rosagov je niške nej sodačijo poslo. Če rejsan je pri Mezökeresztési kršćanjski šereg na začetki vrazmo zagnau dvakrat krepše Osmane, so na konci Törki gviniili.

V kisnejšoj dugoj bojni je mejla srečo gnauk edna, gnauk drüga stran: Eger ino Kaniža sta prišla v törške roké, Esztergom ino Győr v vogrske.

Pokazalo se je, ka Törki ne morejo prejkvzeti cejle Vogrske, Habsburgi pa nej vözagnati nevörnike. Leta 1599 je vojvoda Mihai oprvin združo tri »romanarske« rosage Vlaško, Moldavijo ino Erdeljsko, tau Romanarge eške gnesden držijo za prvo združitev svoje gnešnje domovine. Njegvo krvavo kralüvanje v Gyulafehérvári so končali Habsburgi: bujti ga je dau njini taljanski

Erdeljski knez ino polsko-litvanski krau István Báthory

Alegorija na začetki 15-lejtnje bojne (Hans von Aachen, 1603)

gratala - tau pa zavolo törške sodačke mauči, svajüvanja madžarski voditelov pa slabosti bečkoga dvaura.

Prvoga človöka na Erdeljskom je formalno odebéro državni djilejš, šteroga so držali gnauk ali dvakrat na leto, v istini pa se je odlaučo sultan sam. Knez (fejedelem) je emo svoj sedež v püšpekovej palači v Gyulafehérvári, pomago ma je tanač, v šteroga so svoje lidi poslale vse tri erdeljske narodnosti: Madžari, Sekelji ino Sasi. Zakone je dala nutdržati kancelarija, od štere rendelüvanja je od konca 16. stolecjtja dale vönosila pošta.

Kneževina je na leto 200-300 gezero forintov porcov nutpobrala, od toga je mogla 15 gezero Törkom pláčati. 80-90 procentov od gorostali penez je ponücala za sodačijo, v šteroj je slüžilo skoro 80 gezero sodakov. Tejm je trbölo gesti, gvant ino sodačke škeri tö dati.

Erdeljsko je bilau stisnjeno med dva veukiva imperija. Bilau je v »lampaj« törskoga rosaga s trej strani, zatok so njegvi voditeli pelali tak-

kuste stené, kameni pod na poštijaj, pofarbane iže ino dobrosrčne varašance.«

Erdeljski knez *Janoš Žigmond* je mrau brezi mlajšov, tak bi mogo njegvi rosag pod Habsburge priti. Že leta 1567 pa je erdeljski državni djilejš vödau zakon o slobaudnom odebéranji kneza, tak je prvi človek eden od najbogatejši gospaudov, dober padaš od sultana *István Báthory* grato. Biu je čeden diplomat ino siguren voditeu, zatok so ga pozvali na polsko-litvanski tronuš tö. Spakivo se je v Krakov, gde je - kak eden od najvejši polski kralov - pokopani tö. Depa za časa žitka se je Báthory z Erdeljskim ranč tak spravlo. Vö je sto zagnati Törke ino napraviti eden veuki vküpní rosag v srejdnoj Evropi med Nemcami pa Osmani. V njegovom cajti je Erdeljsko dobilo najvejšo politično mauč.

Sploy ovaška je bila situacija na sövernoj pa zahodnoj strani törsko-vogrske grajnca. Takzvano »Vogrsko kraljestvo« je bilau vküper z avstrijskimi pa češkimi deželami (tar-

rudnike. Dobro pa je šlau pavrom: cvelo je odavanje mare pa sildja, vej je pa bilau vse tau potrejbno sodakom po gradaj. Tak se je konzervérala dominanca paverstva - tistoga ipa je bilau po varašaj samo 25 procentov majstrov.

Kak smo že etognauk napisali, sta se leta 1568 v Adrianopli zglijala cesar Mikša II. pa sultan *Selim II.*, od tistoga mau je frtau stolecjtja minaulo brezi vekšoga konflikta med njima. Menjša svajüvanja na rovačkoj grajnca pa so pripelala do krvave bojne, štera je trpela 15 lejt. Erdeljski knez *Zsigmond Báthory* je brodo, ka je prišo cajt ino leko Törke vözaženéjo. Leta 1595 je nemškoma cesari *Rudolfi II.* obečo pomauč pa eške svoj rosag, če njegva držina vömrge. Začnila sta nazajdjematí erdeljske grade, pomago jima je vlaški vojvoda *Mihai Viteazul* tö. Zaman pa je rimski pápa

kapetan *Giorgio Basta*. Cesarski sodačke so na Erdeljskom vrnau tak robili pa vmardjali, kak če bi neprijatelji bili. Veuki glad je vövdaro, vej so pa cejlo maro na Nemško odgnali. Ništerni erdeljski voditeli - med njimi mladi *Gábor Bethlen* - so nej mogli gledati trpljenje lüstva, zatok so pá prosili pomauč od Törkov. Zaman pa so vküper s Tatarami v rosag vdarili, so je domanji Romanarge ino Sekelji vözagnali. Bethlen se je zbojo ino znauvič vujšo pod perauti sultana. Basta pa njegvi sodačke so dale robili, na Erdeljskom je nej bilau nej zakona nej pravice. Taljanski general je vörno nutdržo, ka ma je zapovödo cesar Rudolf: »*Ne premišlavajte dosta, pokážite strašanjsko peldo, aj se vsi bogijo od vas ...*«

-dm-

PETEK, 10.01.2020, I. spored TVS

6.20 Kultura, Odmevi, 7.00 Dobro jutro, Poročila, 10.05 Dober dan, 11.00 TV-izložba, 11.15 Začnimo znova: Rep Evrope, slovenska nanizanka, 12.00 Naravna čudesa Zemlje (II): Preživeti usodi navkljub, britanska dokumentarna serija, 13.00 Prvi dnevnik, Šport, Vreme, 13.30 Tarča, Globus, Točka preloma, 15.25 Mostovi - Hidak, magazinska informativna oddaja, 15.55 TV-izložba, 16.10 Okus po novem začetku, kratki dokumentarni film, 16.25 Plesna akademija: Vrnitev, avstralska nadaljevanka za mlade, 17.00 Poročila ob petih, Šport, Vreme, 17.25 Zadnja beseda! - izbor, 18.00 Infodrom, 18.10 Bacek Jon: Žoga ne uboga, risanka, 18.20 Vem!, kviz, 19.00 Dnevnik, Slovenska kronika, Šport, Vreme, 20.00 Zaljubljeni Prifarci, 21.25 Glasbeni pozdrav, 22.00 Odmevi, Kultura, Šport, Vreme, 22.55 Kinoteka: Dvoriščno okno, ameriški film, 0.45 Dnevnik Slovencev v Italiji, 1.10 Dnevnik, Slovenska kronika, Šport, Vreme, 2.05 Napovedujemo

PETEK, 10.01.2020, II. spored TVS

4.00 Info kanal, 6.00 Napovedujemo, 9.45 Videotrak, 10.30 Alpe-Donava-Jadran, 11.00 Dobro jutro, 13.30 Dober dan, 14.25 Biatlon - svetovni pokal: sprint (M), 15.45 O živalih in ljudeh, izobraževalno-svetovalna oddaja, 16.10 Na vrtu, izobraževalno-svetovalna oddaja, 16.50 Naravna čudesa Zemlje (II): Preživeti usodi navkljub, britanska dokumentarna serija, 17.55 Rokomet - evropsko prvenstvo: Slovenija : Poljska, 20.05 Odbojka - kvalifikacije za OI: finale, 22.40 Televizijski klub: Ljubim te - brezpogojno, 23.30 Zadnja beseda! - izbor, 0.05 Videotrak, 0.40 Odbojka - kvalifikacije za OI: finale, 3.20 Info kanal

SOBOTA, 11.01.2020, I. spored TVS

6.15 Kultura, Odmevi, 7.00 Otroški program: Op! 10.25 Plesna akademija: Vrnitev, avstralska nadaljevanka za mlade, 10.55 Ugri-znimo znanost, oddaja o znanosti, 11.20 TV-izložba, 11.40 Tednik, 12.40 Kaj govoriš? = So vakeres? 13.00 Prvi dnevnik, Šport, Vreme, 13.25 O živalih in ljudeh, izobraževalno-svetovalna oddaja, 13.50 TV-izložba, 14.05 Zadnja beseda! - izbor, 15.10 Bolnišnica New Amsterdam (I.), ameriška nadaljevanka, 16.00 Nova dvajseta (II.): Bomo zrihtali, slovenska nadaljevanka, 16.30 Na vrtu, izobraževalno-svetovalna oddaja, 17.00 Poročila ob petih, Šport, Vreme, 17.20 Duhovni utrip: Pregled leta 2019, 17.35 Slovenski magazin, 18.00 Ozare, 18.10 Ambienti, 18.40 Hej, hej, Šapice!: Počasi do zmage, risanka, 18.45 Mandi: Na sejmu, risanka, 19.00 Dnevnik, Sobotni dnevnikov izbor, Utrip, Šport, Vreme, 20.00 Slovenski avto leta 2020, 21.35 Poročila, Šport, Vreme, 22.00 Sedmi pečat: Molk, koprodukcijki film, 0.40 Dnevnik Slovencev v Italiji, 1.05 Dnevnik, Sobotni dnevnikov izbor, Utrip, Šport, Vreme, 1.55 Napovedujemo

SOBOTA, 11.01.2020, II. spored TVS

4.00 Info kanal, 6.00 Napovedujemo, 6.25 Videotrak, 7.00 Najboljše jutro, 7.50 Alpski magazin, 8.25 Nordijsko smučanje - svetovni pokal: smučarski skoki (Ž), 10.25 Alpsko smučanje - svetovni pokal: veleslalom (M), 1. vožnja, 11.35 Alpsko smučanje - svetovni pokal: smuk (Ž), 13.25 Alpsko smučanje - svetovni pokal: veleslalom (M), 2. vožnja, 14.25 Nordijsko smučanje - svetovni pokal: smučarski tek, sprint, 15.10 Deskanje na snegu - svetovni pokal: paralelni veleslalom, 15.55 Nordijsko smučanje - svetovni pokal: smučarski skoki (M), 18.05 Rokomet - evropsko prvenstvo: Španija : Nemčija, 19.55 Biatlon - svetovni pokal: štafeta (M), 21.05 Novoletni koncert z Dunaja, dirigent Andris Nelsons, 23.40 Jutri, francoski dokumentarni film, 1.55 Nordijsko smučanje - svetovni pokal: smučarski skoki (Ž), 3.30 Videotrak

NEDELJA, 12.01.2020, I. spored TVS

7.00 Živ žav, otroški program, 9.15 Govoreči Tom in prijatelji, risanka, 9.30 Žogomet, avstralska otroška nadaljevanka, 10.00 Nedeljsko bogoslužje, 10.55 Prislunhimo tišini, 11.20 Ozare, 11.25 Obzorja duha, 12.00 Ljudje in zemlja, izobraževalno-svetovalna oddaja, 13.00 Prvi dnevnik, Šport, Vreme, 13.25 Zaljubljeni Prifarci, 1. del, koncert, 14.45 Glasbeni pozdrav, 15.15 TV-izložba, 15.30 Mali Bangladeš, italijanski film, 17.00 Poročila ob petih, Šport, Vreme, 17.20 Čez planke: s Simfoničnim orkestrom RTV Slovenija v Južni Ame-

riki, 18.40 Muk: Javorjev sirup, risanka, 19.00 Dnevnik, Politično s Tanjo Gobec, Zrcalo tedna, Šport, Vreme, 20.00 Jezero, slovenska nadaljevanka, 20.50 Intervju, 21.35 Poročila, Šport, Vreme, 22.05 Pismo iz Masandžije, kanadski dokumentarni film, 23.20 Bela Ljubljana - Frane Milčinski Ježek, Jelena Ždralski in Hamlet Express, 23.25 Dnevnik Slovencev v Italiji, 23.50 Dnevnik, Politično s Tanjo Gobec, Zrcalo tedna, Šport, Vreme, 0.40 Napovedujemo

NEDELJA, 12.01.2020, II. spored TVS

4.00 Info kanal, 5.50 Videotrak, 6.45 Duhovni utrip: Pregled leta 2019, 7.00 Človekov najboljši prijatelj, dokumentarni film, 7.45 Koda, 8.20 Glasbena matineja: Slovenski ljudski plesi: Med Muto in Pernicami, 9.05 Alpsko smučanje - svetovni pokal: alpska kombinacija (Ž) - superveleslalom, 10.25 Alpsko smučanje - svetovni pokal: slalom (M), 1. vožnja, 11.35 Alpsko smučanje - svetovni pokal: alpska kombinacija (Ž) - slalom, 12.45 Biatlon - svetovni pokal: skupinski start (Ž), 13.25 Alpsko smučanje - svetovni pokal: slalom (M), 2. vožnja, 14.25 Biatlon - svetovni pokal: skupinski start (M), 15.15 Nordijsko smučanje - svetovni pokal: smučarski skoki (Ž), 16.25 Nordijsko smučanje - svetovni pokal: smučarski skoki (M), 17.55 Rokomet - evropsko prvenstvo: Švedska : Slovenija, 20.05 Nordijsko smučanje - svetovni pokal: smučarski tek, ekipni sprint, 21.00 Žrebanje Lota, 21.10 George Michael - Freedom, britanski dokumentarni film, 22.45 Križišče 48, koprodukcijki film, 0.20 Videotrak, 1.20 Rokomet - evropsko prvenstvo: Švedska : Slovenija, 2.55 Info kanal

PONEDELJEK, 13.01.2020, I. spored TVS

6.30 Utrip, Zrcalo tedna, 7.00 Dobro jutro, Poročila, 10.05 Dober dan, 11.00 TV-izložba, 11.15 Začnimo znova: Iz vrste sesalcev, slovenska nanizanka, 11.55 Sinji planet II: Svetovno morje, britanska dokumentarna serija, 13.00 Prvi dnevnik, Šport, Vreme, 13.35 Panoptikum, 14.25 TV-izložba, 14.40 S-prehodi: Manjšina, 15.10 Rojaki, dokumentarna oddaja, 15.20 Dober dan, Koroška, 15.50 TV-izložba, 16.05 Otroški program: Op! 17.00 Poročila ob petih, Šport, Vreme, 17.25 Zadnja beseda! - izbor, 18.10 Malčki: Pobotajva se, risanka, 18.20 Vem!, kviz, 19.00 Dnevnik, Slovenska kronika, Šport, Vreme, 20.00 Tednik, 21.00 Studio city, 22.00 Odmevi, Kultura, Šport, Vreme, 22.50 Umetnost igre, 23.25 Glasbeni večer, 0.15 Dnevnik Slovencev v Italiji, 0.40 Dnevnik, Slovenska kronika, Šport, Vreme, 1.35 Napovedujemo

PONEDELJEK, 13.01.2020, II. spored TVS

4.00 Info kanal, 6.00 Napovedujemo, 9.30 Videotrak, 10.30 Otroški program: Op! 11.00 Obzorja duha: Vizija prihodnosti redovnikov, 11.35 Dobro jutro, 14.05 Dober dan, 15.05 Nočemo belega kruha, dokumentarni film, 16.05 Ljudje in zemlja, izobraževalno-svetovalna oddaja, 17.05 Boj za slovensko severno mejo, dokumentarni film, 18.00 Neandertalci - spoznajmo svoje prednike, britanska dokumentarna serija, 18.55 Studio Kriškraš, mozaična lutkovna oddaja za otroke, 19.20 Videotrak, 20.20 Rokomet - evropsko prvenstvo: Srbija : Hrvaška, 22.10 Bauhaus - nova doba, nemška nadaljevanka, 22.55 V imenu genov, ameriška dokumentarna oddaja, 23.50 Videotrak, 0.40 Rokomet - evropsko prvenstvo: Srbija : Hrvaška, 2.20 Info kanal

TOREK, 14.01.2020, I. spored TVS

6.20 Kultura, 6.25 Odmevi, 7.00 Dobro jutro, Poročila, 10.05 Dober dan, 11.00 TV-izložba, 11.15 Začnimo znova: Veliki osvajalec, slovenska nanizanka, 11.50 Sinji planet II: Globine, britanska dokumentarna serija, 13.00 Prvi dnevnik, Šport, Vreme, 13.35 Studio city, 14.25 TV-izložba, 14.40 Duhovni utrip: Pregled leta 2019, 15.00 TV-izložba, 15.15 Lučka - Pitypang, otroška oddaja, 15.45 Otroški program: Op! 17.00 Poročila ob petih, Šport, Vreme, 17.30 Koda, 18.05 A veš, koliko te imam rad: Notri, risanka, 18.20 Vem!, kviz, 19.00 Dnevnik, Slovenska kronika, Šport, Vreme, 20.00 Bolnišnica New Amsterdam (I.), ameriška nadaljevanka, 20.45 Nevidni otroci - izziv za Afriko, francoska dokumentarna oddaja, 22.00 Odmevi, Kultura, Šport, Vreme, 22.55 Pričevalci: Gašper Rudolf, 0.50 Dnevnik Slovencev v Italiji, 1.20 Dnevnik, Slovenska kronika, Šport, Vreme, 2.10 Napovedujemo

TOREK, 14.01.2020, II. spored TVS

4.00 Info kanal, 6.00 Napovedujemo, 9.50 Videotrak, 10.35 Umetnost igre, 11.05 Dobro jutro, 14.00 Dober dan, 14.50 Slovenski magazin, 15.20 Slovenski avto leta 2020, 16.50 Neandertalci - spoznajmo svoje prednike, britanska dokumentarna serija, 17.55 Rokomet - evropsko prvenstvo: Švica : Slovenija, 20.35 Alpsko smučanje - svetovni pokal: slalom (Ž), 2. vožnja, 21.45 Deskanje na snegu - svetovni pokal: paralelni slalom, 22.30 Rokomet - evropsko prvenstvo, 0.00 Kaj govoriš? = So vakeres?, 0.15 Zadnja beseda! - izbor, 1.00 Videotrak, 1.30 Rokomet - evropsko prvenstvo: Švica : Slovenija, 3.00 Info kanal

SREDA, 15.01.2020, I. spored TVS

6.20 Kultura, Odmevi, 7.00 Dobro jutro, Poročila, 10.05 Dober dan, 11.00 TV-izložba, 11.15 Začnimo znova: Morala je zakon!, slovenska nanizanka, 11.50 Sinji planet II: Koralni grebeni, britanska dokumentarna serija, 13.00 Prvi dnevnik, Šport, Vreme, 13.35 Intervju, 14.20 TV-izložba, 14.35 Osmi dan, 15.10 Mostovi - Hidak, magazinska informativna oddaja, 15.40 Rojaki, dokumentarna oddaja, 15.50 TV-izložba, 16.05 Male sive celice: OŠ Miklavž na Dravskem polju in OŠ Vojnik, 17.00 Poročila ob petih, Šport, Vreme, 17.25 Družbeni fenomeni: (Pre)velike hiše, izobraževalno-dokumentarna oddaja, 17.50 50 knjig, ki so nas napisale: Dane Zajc: Požgana trava, 18.00 Zmedi gre v Zakazjato: Netopirski valovi, risanka, 18.20 Vem!, kviz, 19.00 Dnevnik, Slovenska kronika, Šport, Vreme, 20.05 Zaposlena ženska, izraelski film, 22.00 Odmevi, Kultura, Šport, Vreme, 22.50 Profil: Vojko Vidmar, 23.35 Družbeni fenomeni: (Pre)velike hiše, izobraževalno-dokumentarna oddaja, 0.00 Dnevnik Slovencev v Italiji, 0.30 Dnevnik, Slovenska kronika, Šport, Vreme, 1.25 Napovedujemo

SREDA, 15.01.2020, II. spored TVS

4.00 Info kanal, 6.00 Napovedujemo, 10.50 Videotrak, 11.20 Lučka - Pitypang, otroška oddaja, 12.05 Koda, 12.55 Deskanje na snegu - svetovni pokal: paralelni veleslalom, mešane dvojice, 14.25 Biatlon - svetovni pokal: sprint (Ž), 15.45 Ambienti, 16.30 Čez planke: s Simfoničnim orkestrom RTV Slovenija v Južni Ameriki, 17.50 Dokumentarna oddaja, 18.50 Ribič Pepe: Timotej in višina, mozaična oddaja za otroke, 19.15 Videotrak, 19.50 Žrebanje Lota, 20.00 Zveneci gozd, estonski glasbeni dokumentarni film, 21.00 Moje mnenje, 22.00 Deklina zgodba (I.), ameriška nadaljevanka, 22.50 Feri, dokumentarni film, 23.50 Videotrak, 0.25 Deskanje na snegu - svetovni pokal: paralelni veleslalom, mešane dvojice, 1.55 Info kanal

ČETRTEK, 16.01.2020, I. spored TVS

6.20 Kultura, Odmevi, 7.00 Dobro jutro, Poročila, 10.05 Dober dan, 11.00 TV-izložba, 11.15 Začnimo znova: Žepobol, slovenska nanizanka, 11.50 Sinji planet II: Velika modrina, britanska dokumentarna serija, 13.00 Prvi dnevnik, Šport, Vreme, 13.35 Moje mnenje, 14.25 TV-izložba, 14.40 Slovenski utrinki, oddaja madžarske TV, 15.10 Težišče - Sülypont, pogovorna oddaja, 15.45 TV-izložba, 16.00 Otroški program: Op! 17.00 Poročila ob petih, Šport, Vreme, 17.25 Ugri-znimo znanost, oddaja o znanosti, 17.55 Na kratko: Ponarejeni videoposnetki, 18.00 Sovice: Majceni velikan, risanka, 18.20 Vem!, kviz, 19.00 Dnevnik, Slovenska kronika, Šport, Vreme, 20.00 Tarča, Globus, Točka preloma, 22.00 Odmevi, Kultura, Šport, Vreme, 22.50 Osmi dan, 23.25 Bauhaus - nova doba, nemška nadaljevanka, 0.15 Ugri-znimo znanost, oddaja o znanosti, 0.40 Dnevnik Slovencev v Italiji, 1.05 Dnevnik, Slovenska kronika, Šport, Vreme, 2.25 Napovedujemo

ČETRTEK, 16.01.2020, II. spored TVS

4.00 Info kanal, 6.00 Napovedujemo, 9.45 Videotrak, 10.30 Družbeni fenomeni: (Pre)velike hiše, izobraževalno-dokumentarna oddaja, 11.00 Dobro jutro, 13.35 Dober dan, 14.25 Biatlon - svetovni pokal: sprint (M), 16.50 Grofičino popoldne, dokumentarni film, 17.55 Dokumentarna oddaja, 18.55 Fircbologi: O preprih, Knjigo-bežnicah in dramski igri, mozaična oddaja za otroke, 19.25 Videotrak, 20.00 Svilna pot z Joanno Lumley: Benetke, Albanija, Turčija, britanska dokumentarna serija, 20.50 Film, 22.20 Ambienti, 22.50 Slovenska jazz scena, 23.15 Videotrak, 23.50 Biatlon - svetovni pokal: sprint (M), 1.10 Info kanal

Vabilo

Zveza Slovencev na Madžarskem Vas vabi na
SLOVENSKI PLES, ki bo

15. februarja 2020, od 19. ure
v Hotelu Lipa v Monošteru

Glasba: Skupina D-DUR (Slovenija)

Prosimo vas, da se do 5. februarja 2020 odločite za večerjo.

A
V angleško slanimo zaviti svinjski
medaljoni v gobovi omaki
z dušeno ajdovo kajo

Mešana solata
Ajdova torta

B
Ocvrte piščančje prsi, nadevane
z bučnimi semeni in feta sirom
krompir s čebulo

Mešana solata
Ajdova torta

Vstopnina (vsebuje tudi večerjo): 3.500 Ft

Prijave pričakujemo na naslednji telefonski številki:
00 36 94/380 208; 00 36 94/552 596

ali na e-naslova: biserka.bajzek@gmail.com, nikoletta.vajda@gmail.com

Meghívó

A Magyarországi Szlovének Szövetsége
SZLOVÉN BÁLT rendez,

melyre szeretettel várjuk Önöket
2020. február 15-én 19. órai kezdettel
a Hotel Lipában Szentgotthárdon

Zenél: D-DUR zenekar Szlovéniából

Kérjük, hogy az alábbi két menüből válasszanak,
2020. február 5-ig.

A
Sertésszűz baconben sütve
erdei gombamártással,
párolt hajdinával

Vegyesaláta
Hajdina torta

B
Tökmagos fetasajttal töltött
csirkemell panírbán
hagymás burgonyával

Vegyesaláta
Hajdina torta

A belépő ára, mely tartalmazza a vacsora árát is: 3.500 Ft

Jelentkezéseket az alábbi telefonszámokon és e-mail címen fogadjunk:
00 36 94/380 208, 00 36 94/552 596,

biserka.bajzek@gmail.com, nikoletta.vajda@gmail.com

TEČAJ SLOVENŠČINE

Zveza Slovencev na Madžarskem
organizira

ZAČETNI IN NADALJEVALNI TEČAJ
SLOVENŠČINE.

Tečaj bo februarja, marca in aprila 2020,

enkrat tedensko po 2 uri
(v večernih urah).

Tečaj bo brezplačen.

Rok prijave: 26. januar 2020

Prijavite se lahko po telefonu: [94/380-208](tel)

ali na naslednjem e-naslovu:

biserka.bajzek@gmail.com, nikoletta.vajda@gmail.com

SZLOVÉN NYELVTANFOLYAM

A Magyarországi Szlovének Szövetsége

SZLOVÉN NYELVTANFOLYAMOT indít

KEZDŐK és HALADÓK részére.

2020. február-március-április
hónapokban, heti 1 alkalommal 2 óra

(az esti órákban).

A tanfolyam ingyenes.

Jelentkezési határidő: 2020. január 26.

Jelentkezni lehet a [94/380-208](tel)-as telefonszámon

vagy a következő email címen:

biserka.bajzek@gmail.com, nikoletta.vajda@gmail.com

JASLICE IZ KANČEVCEV

Ročno izdelane jasllice pri družini Podlessek
v Kančevcih v Prekmurju

Porabje

TEDNIK
SLOVENCEV NA MADŽARSKEM

Izhaja vsak četrtek
Založnik:
Zveza Slovencev na Madžarskem
Za založnika:
Jože Hirnók

Glavna in odgovorna urednica
Marijana Sukič
Naslov založnika in uredništva:
H-9970 Monošter,
Gárdonyi G. ul. 1.;
tel.: 94/380-767;
e-mail: porabje@gmail.com
ISSN 1218-7062

Tisk:
TISKARNA DIGITALNI TISK D.O.O.
Lendavska 1; 9000 Murska
Sobota; Slovenija

Časopis podpirajo: Državna
slovenska samouprava, Urad
predsednika vlade, oddelek za
narodnosti, Zveza Slovencev na
Madžarskem in Urad vlade RS za
Slovence v zamejstvu in po svetu.
Naročnina: za Madžarsko letno
2.600 HUF, za Slovenijo 22 EUR.
Za ostale države 52 EUR ali
52 USD.
Številka bančnega računa: HU75
11747068 20019127 00000000.
SWIFT koda: OTPVHUHB